

การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7

นายชงชัย รตโนภาส

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974 - 576 - 622 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

015454

T 10303923

THE IMPLEMENTATION OF THE KINDERGARTEN LEARNING EXPERIENCES GUIDELINES
FOR SCHOOLS IN THE RURAL KINDERGARTEN PROJECT UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SEVEN

Mr. Thongchai Ratanepas

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

ISBN 974 - 576 - 622 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียน
 โครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 เขตการศึกษา 7

ชื่อ นิสิต   นายชงชัย รทโนภาส

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
 เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... *[Signature]* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วิชาภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *[Signature]* ..... ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอศ)

..... *[Signature]* ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

..... *[Signature]* ..... กรรมการ
 (ดร.กมล ภูประเสริฐ)

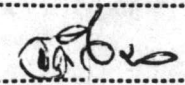
ธงชัย รัตโนภาส : การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการ
อนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7 (THE IMPLEMEN-
TATION OF THE KINDERGARTEN LEARNING EXPERIENCES GUIDELINES FOR
SCHOOLS IN THE RURAL KINDERGARTEN PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SEVEN)
อ.ที่ปรึกษา : อ.สวัสดิ์ จงกล, 320 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และ
สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา มีประสบการณ์ในการจัด
การศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา 1-2 ปี และเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษา นโยบายการจัดการศึกษาระดับนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
การคัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลศึกษาพิจารณาจากคุณสมบัติเฉพาะต่าง ๆ เช่น รักเด็ก มีความสามารถใน
ด้านศิลปะ ฯลฯ ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษามีครใจสอนแต่ไม่ถนัดในการสอน ซึ่งมีการเพิ่มพูนความรู้และ
ทักษะให้กับครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาโดยให้เข้ารับการอบรม สถานที่จัดห้องเรียนชั้นอนุบาลศึกษาอยู่ชั้นล่างสุด
ของอาคาร สภาพห้องเรียนอากาศถ่ายเทได้ดี มีพื้นที่เหมาะสมและแสงสว่างเพียงพอ มุมประสบการณ์
ที่จัดในห้องเรียนคือ มุมบ้าน มุมหนังสือ และมุมบล็อก การจัดทำตารางกิจกรรมประจำวันปรับปรุงจากของ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยสลับเปลี่ยนเวลาการทำกิจกรรมและเพิ่มหรือลดกิจกรรม
บางกิจกรรม การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนคือ จัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งเพื่อพัฒนา
ด้านร่างกาย กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา) เพื่อพัฒนาด้านอารมณ์-จิตใจ กิจกรรมการเล่นตามมุมเพื่อ
พัฒนาด้านสังคม และกิจกรรมเกมการศึกษาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา วิธีการที่ใช้ในการจัดประสบการณ์และ
กิจกรรมคือ การแบ่งกลุ่ม การปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนเป็นกิจกรรมในห้องเรียนมากกว่านอกห้องเรียน
กิจกรรมที่ทำได้ยากคือ เกมการศึกษา กิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่จัดมากคือ เพลง มีการนิเทศติดตามผล
โดยผู้บริหารโรงเรียน การวัดผลและประเมินพัฒนาการใช้วิธีสังเกต

ปัญหาที่พบคือ งบประมาณ เอกสาร สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาล
ศึกษาไม่เพียงพอ บริเวณที่จัดเครื่องเล่นสนามคับแคบ ระดับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียน
แตกต่างกันมาก

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

THONGCHAI RATANOPAS : THE IMPLEMENTATION OF THE KINDERGARTEN LEARNING EXPERIENCES GUIDELINES FOR SCHOOLS IN THE RURAL KINDERGARTEN PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SEVEN. THESIS ADVISOR : MR. SWAT CHONGKOL, 320 PP.

The purposes of this study were to identify the state and problems of implementing of the kindergarten learning experiences guidelines in rural kindergarten project schools under the jurisdiction of the Office of Provincial Primary Education, educational region seven.

Findings were as follows :

Most kindergarten classes administrators and teachers had 1-2 year experiences in kindergarten education. They had already been trained for pre-primary educational personal development. The policy of education organizing in this level was emphasized on students' readiness before they further their studying in pratomsuksa 1. Moreover, the method of selecting kindergarten teachers was concentrated on various qualities such as love of children and competency in teaching art. However, kindergarten teachers were willing to teach though they did not possess aptitude to teach at this level. Most of them obtain professional knowledge and skill by attending the in-service training programme. Most kindergarten classrooms were at the first floor of the building with good ventilation and adequate light. There were experienced corners organized in the classroom, such as home corner, books corner and block corners. The daily activity program was applied from example prescribed by the Office of the National Primary Education Commission by appropriately rearranging times, as well as adjusting activities. Teachers arranged activities for students in order to promote their development like outdoor activities for physical development, creative activities (art education) for mental and emotional development, corner activities for social development and educational games for intellectual development. The methods of providing experiences and activities was group work. Moreover, most student activities were conducted in the classroom as well as outside the building. Activity difficultly organized was educational games. Activity popularly organized was singing. There was a follow-up supervision by the school administrators as well as the developmental measurement and evaluation was done observation.

Problems found were (1) inadequate budget, insufficient documents, shortages of audio-visual aids, insufficient instructional materials for primary education experiences organization; (2) small playground space; (3) students' differences in intellectual and competence.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร .....
ปีการศึกษา ..... 2531 .....

ลายมือชื่อนิติต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาช่วยเหลือให้ข้อเสนอแนะ
คุณดูแล เอาใจใส่ และให้กำลังใจจาก ท่านอาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษา
และได้รับคำแนะนำ และข้อคิดเห็นในการวิจัยจาก ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.บุญมี เฌรยอค ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่งไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขแบบสอบถาม และให้
ข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบคุณผู้ที่มี
ส่วนช่วยเกี่ยวกับการจัดส่งแบบสอบถามคือ คุณสุกัญญา งามเสงี่ยม คุณไกรวุฒิ ยอดแก้ว
คุณประกายเพชร ศรีสุวีวงศ์ คุณวิทย์ วงศ์คำไพ คุณนิภา มงคลประเสริฐ
คุณอุทัยวรรณ สุขพลีผลา คุณนาคยา มหาชนกุล คุณระพีส คติเวชวิฑูรย์ พร้อมทั้ง
ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบ
แบบสอบถาม

ขอขอบคุณ คุณเบญจวรรณ รตโนภาส และ เด็กหญิงวสุนชรา รตโนภาส
ที่ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการศึกษาตลอดมา.

ธงชัย รตโนภาส

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
การเก็บรวบรวมข้อมูล	8
การวิเคราะห์ข้อมูล	9
การรายงานผลการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร	11
องค์ประกอบของหลักสูตร	13
การนำหลักสูตรไปใช้	14
แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา	21
จุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์	22
ลักษณะของการจัดประสบการณ์และกิจกรรมประจำวัน.....	24
แนวการจัดกิจกรรมประจำวัน	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์	29
การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน	29
เครื่องใช้ประจำห้องเรียน	34
สื่อการเรียนการสอน	35
การนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	37
การประเมินพัฒนาการ	39
แนวการวัดผลระดับก่อนประถมศึกษา	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล	50
การรายงานผลการวิจัย	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	52
สภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7	91
สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7	196
สรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์	235

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	236
สรุปผลการวิจัย	240
อภิปรายผล	248
ข้อเสนอแนะ	258
บรรณานุกรม	260
ภาคผนวก	262
ประวัติผู้เขียน	320

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรตัวอย่าง	46
2 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน.....	49
3 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ขนาดและสถานที่ตั้งของโรงเรียน และ ระยะเวลาที่โรงเรียนมีการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา.....	53
4 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วม การอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาชั้นเล็กเล็ก หรืออนุบาลศึกษา	65
5 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา วิชาเอก วิชาโท ประสบการณ์ในการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา หน้าที่ที่รับผิดชอบนอกเหนือจากการสอน ชั้นอนุบาลศึกษา	70
6 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการ เข้าร่วม การอบรม/สัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนชั้นเล็กเล็ก หรืออนุบาลศึกษา	86
7 สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลไปสู่การจัด ประสบการณ์และกิจกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการวางแผนเพื่อการใช้แนวการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา	92

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการแปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลไปสู่การจัด ประสบการณ์และกิจกรรมของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการ จัดทำและการใช้เอกสารคู่มือประกอบการใช้แนวการจัด ประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา	108
9	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการเตรียมบุคลากร.....	119
10	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับงบประมาณ.....	125
11	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้น อนุบาลศึกษาเกี่ยวกับอาคารสถานที่.....	129
12	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอน วัสดุและอุปกรณ์	137
13	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในด้านการจัดปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้แนวการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษาของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการจัดทำ ตารางกิจกรรมประจำวัน.....	157

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในคํานการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดประสบการณ์.....	159
15	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในคํานการจัดประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมการจัดประสบการณ์ ชั้นอนุบาลศึกษา	174
16	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในคํานการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา เกี่ยวกับการนิเทศและติดตามผล	186
17	สภาพการปฏิบัติการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในคํานการจัดประสบการณ์ของครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษาในคําน การวัดและประเมินผล	191
18	สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา คํานการ แปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ไปสู่การจัด ประสบการณ์และกิจกรรมเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อใช้แนวการจัด ประสบการณ์	197
19	สภาพปัญหาที่เกิดจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา คํานการ แปลงแนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาไปสู่การจัดประสบการณ์ และกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดทำและใช้เอกสารและคู่มือประกอบการ ใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา	202

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20	210
21	214
22	216
23	220
24	222
25	231
26	233